

Stanisław KOZIEJ

**Doktryny i praktyka bezpieczeństwa
organizacji międzynarodowych
oraz miejsce Polski
w systemie bezpieczeństwa
międzynarodowego**

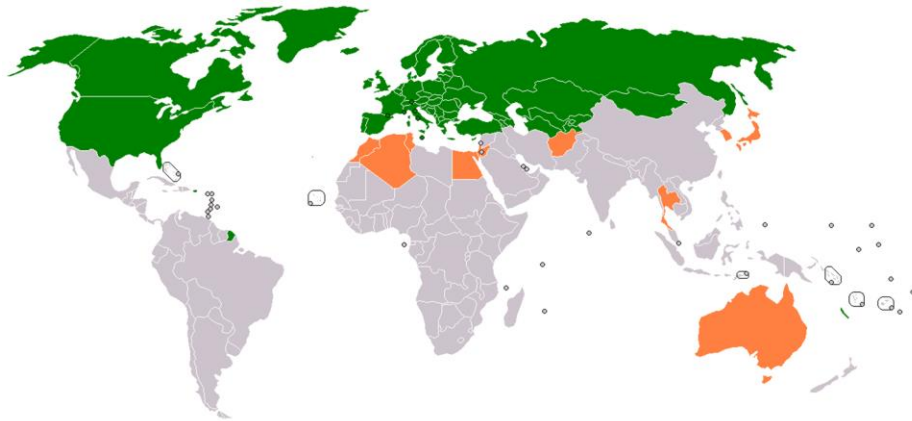
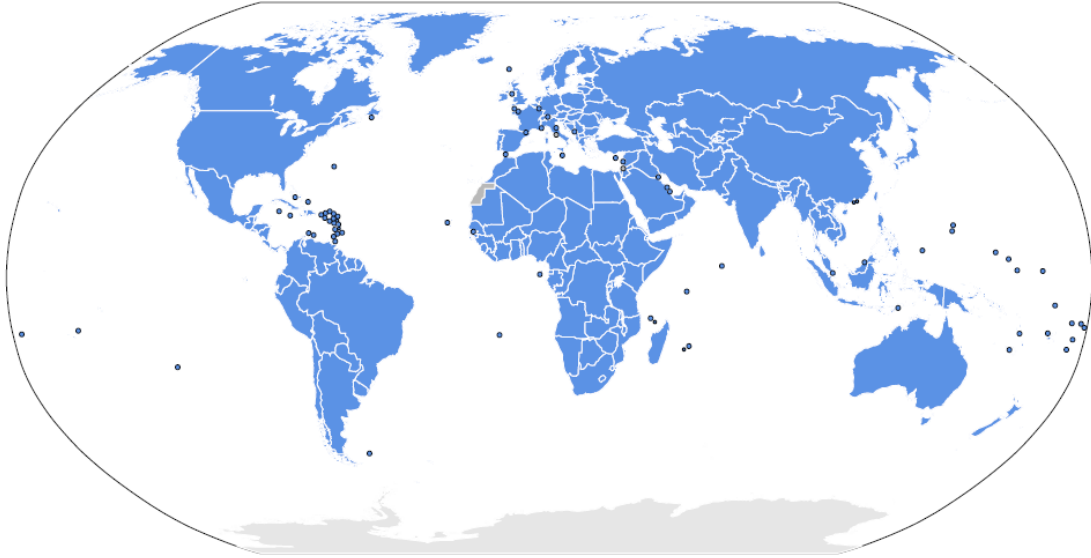
www.koziej.pl
[@SKoziej](https://www.instagram.com/SKoziej)

DOKTRYNY I PRAKTYKA BEZPIECZEŃSTWA ORGANIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH

DOKTRYNY I PRAKTYKA BEZPIECZEŃSTWA ORGANIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH

ONZ, OBWE

- **ONZ – istota nieefektywności w nowych warunkach: procedury na potrzeby warunków zimnowojennych (prawo weta)**
- **potrzeba i nieudane próby reformy**
- **Nowa ONZ?**
- **OBWE – „miękkie” bezpieczeństwo**

MATRO

ŚRODOWISKO BEZPIECZEŃSTWA UE/NATO: OGNISKA WYZWAŃ I ZAGROŻEŃ

Wyzwania transatlantyckie:
Interesy USA w Azji a NATO/UE

Wyzwania wewnątrz europejskie
(kryzys integracji,
słabość przywództwa,
migracje, terroryzm
wewnątrz europejski?)

Obszar euroatlantycki

**Kryzys na Bliskim
Wschodzie i
Afryce**
ISIL, migracje.
Brak strategii.
Interwencja Rosji,
Turcja?)

**Kryzys w Europie
Wschodniej:** (neoimperialny
zwrot strategiczny Rosji,
nowa jakość strategiczna
– koniec ery
pozimnowojennej.
Hybrydowa zimna wojna,
agresja poniżej progu wojny)

Możliwe scenariusze relacji Rosja - NATO

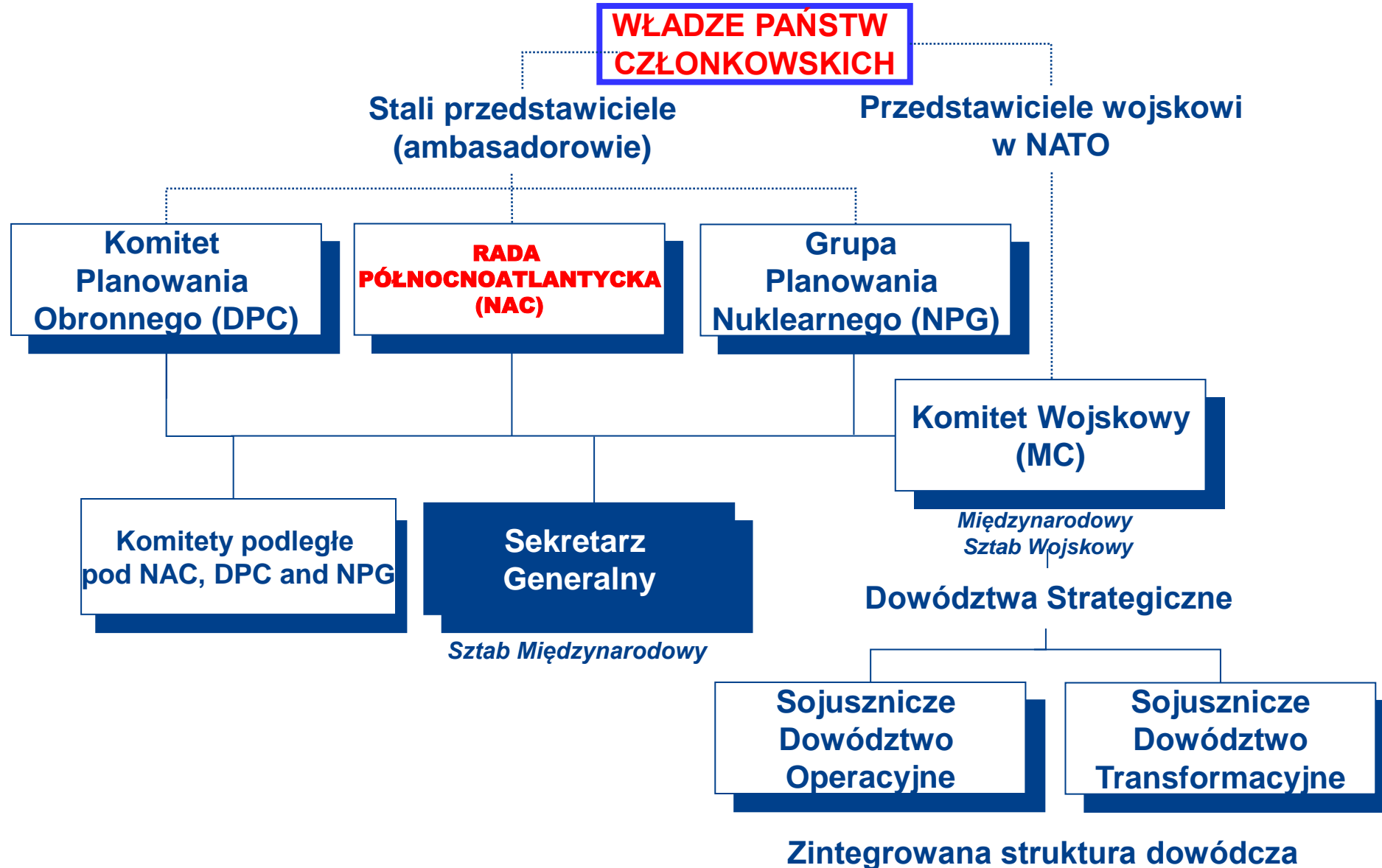
```
graph TD; A[Możliwe scenariusze relacji Rosja - NATO] --> B[Zimna wojna]; A --> C[Chłodny pokój]; A --> D[Wojna gorąca];
```

Zimna wojna

**Chłodny
pokój**

**Wojna
gorąca**

STRUKTURA CYWILNA I WOJSKOWA

Zasady funkcjonowania

- **Permanentne konsultacje polityczne**
- **Procedury konsultacyjne – komitety - rola stolic – zasada konsensusu**
- **Relacje między decyzjami sojusznicznymi i stanowiskami narodowymi**

Mechanizm reagowania NATO

Główne zadania strategiczne NATO

- **Obrona kolektywna (art.5.)**
- **Polityczno-wojskowe reagowanie kryzysowe**
- **Partnerstwa na rzecz bezpieczeństwa kooperatywnego**

Koncepcje strategiczne

- **Zimnowojenne:** koncepcja obrony strategicznej obszaru północnoatlantyckiego (rok 1950); strategia zmasowanego odwetu (połowa lat 50.); strategia elastycznego reagowania (lata 60.)
- **Pozimnowojenna:** zwrot od konfrontacji do kooperacji (Rzym 1991) = próba budowania kooperatywnego systemu bezpieczeństwa i reagowania kryzysowego
- **Strategia ery rywalizacji wielkomocarstwowej (neozimnowojenna):** powrót „do korzeni” (obrona kolektywna) po rosyjskiej agresji na Ukrainę; decyzje na szczytach w Newport (2014) i Warszawie (2016)

NATO – dalsze wyzwania: nowa koncepcja strategiczna (?)

- **Więzi transatlantyckie [USA – UE],**
- **Współdziałanie NATO-UE (rola PESCO),**
- **Stąła obecność wojsk na wschodniej flance [?],**
- **Transatlantycka i europejska mobilność strategiczna („wojskowe Shengen”)**
- **nakłady obronne,**
- **info/cyber/obrona,**
- **wobec Rosji: odstraszanie, w tym nuklearne (wzmocnione „nuclear sharing+”) i dialog**
- **Miejsce w rywalizacji USA-Chiny?**

UNIA EUROPEJSKA

Traktat Lizboński

- **Zasada consensusu w sprawach bezpieczeństwa i obrony**
- **Wykonawstwo – może powierzyć grupie państw**
- **Klauzula solidarności**
- **Obowiązek pomocy i wsparcia w razie agresji – zgodnie z Kartą NZ i innymi zobowiązaniami (NATO) – ale to nie wspólna obrona!!**
- **Europejska Agencja Obrony**

Wspólna obrona

- **Docelowo = **wspólna obrona**, jeśli tak postanowi Rada Europejska.**
- **Do tego czasu możliwe **bliższe (wzmocnione) współdziałanie obronne części członków (wzajemna pomoc wojskowa i cywilna w razie agresji bezpośredniej)****
- **Państwa te na co dzień realizują tzw. **współpracę strukturalną****

Współpraca strukturalna (PESCO)

- **Państwa członkowskie, które spełniają wyższe kryteria w zakresie potencjału wojskowego oraz zamierzają przyjąć większe zobowiązania wojskowe z uwagi na najbardziej wymagające misje, mogą ustanowić współpracę strukturalną**

Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe

A Global Strategy for the
European Union's Foreign And Security Policy

- **MISJA:** promowanie pokoju, zapewnianie bezpieczeństwa i dobrobytu oraz budowanie ładu globalnego
- **PRIORYTETY:** bezpieczeństwo UE, odporność na pld. i wsch., podejście zintegrowane, kooperatywne łądy regionalne, ład globalny
- **WARUNKI SKUTECZNOŚCI:** wiarygodność, zdecydowanie, spójność
- **DALSZE KROKI:** nowelizacja strategii sektorowych, przeglądy strategii globalnej

Poziom ambicji UE w dziedzinie bezpieczeństwa: zadania strategiczne

REAGOWANIE NA ZEWNĘTRZNE KONFLIKTY I KRYZYSY:

obejmuje pełne spektrum zadań WPBiO w zakresie cywilnego i militarnego reagowania kryzysowego. Celem jest poszerzenie zdolności reagowania we wszystkich fazach cyklu konfliktowego, włącznie z prewencją, aby promować pokój i bezpieczeństwo w ramach opartego na zasadach ładu globalnego spinanego przez ONZ. Ambicją UE jest, aby być zdolną reagować zdecydowanie i szybko w ramach wszystkich zadań ujętych w artykule 43 Traktatu o UE

OCHRONA UE I JEJ OBYWATELI:

Obejmuje takie zadania, jak ochrona sieci i infrastruktury krytycznej; bezpieczeństwo granic zewnętrznych, włącznie z budowaniem takich zdolności u partnerów; ochrona cywilna i reagowanie na katastrofy; zapewnienie stabilnego dostępu i korzystania z przestrzeni globalnych; przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym; cyberbezpieczeństwo; zapobieganie i przeciwdziałanie terroryzmowi i radykalizmom; zwalczanie przemytu; budowanie zdolności radzenia sobie z nielegalną migracją; promowanie przestrzegania reżimów antyproliferacyjnych oraz zwalczanie nielegalnego handlu bronią i zorganizowanej przestępczości

BUDOWANIE ZDOLNOŚCI PARTNERÓW W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA:

Misje/operacje wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony o zadaniach szkoleniowych, doradczych i/lub konsultacyjnych (mentoringowych) w sektorze bezpieczeństwa

PRIORYTETOWE OBSZARY WSPÓŁPRACY NATO-UE

- **przeciwdziałanie zagrożeniom hybrydowym**
- **współpraca operacyjna na morzu**
- **cyberbezpieczeństwo i cyberobrona**
- **zdolności obronne państw członkowskich**
- **przemysł obronny i badania obronne**
- **ćwiczenia**
- **zdolności obronne i w zakresie bezpieczeństwa oraz odporność/żywoćność partnerów na wschodzie i południu**

STRATEGIE INNYYCH PODMIOTÓW

Organizacje euroazjatyckie

- **Wspólnota Niepodległych Państw (rosyjski odpowiednik UE?)**
- **Organizacja Traktatu o Kolektywnym Bezpieczeństwie (rosyjski odpowiednik NATO?)**
- **Szanghajska Organizacja Współpracy – rola Chin**